

NEMZETKOZI SZEMLE

Fügefalevél nélkül

Rövid 10 nap óta nagyot fordult a világ kereké. Megint több van egy szabad országgal, mely lerázza magát a gyarmati rabbi-lincset. Irak népe elsöpörte az imperialista zsoldban álló Nuri Szaid kormányt és kezébe vette sorsát. Amit az iraki nép tett, maga tette. Nem kért segítséget és nem is kapott. Mégis másnap a korrupt kormánya ellen küzdő Libanonban és Jordániában amerikai-angol fegyveres erők jelentek meg.

Érdekes, hogy a libanoni felkelők, bár korábban is fegyveres harcot vívtak a kormányssal, mégis az iraki események hatására jelentek meg az imperialista Amerika és Anglia tengerészgyalogosai és ejtőernyősei az említett két országban. Nincs olyan rabló, aki vétkére magyarázatot ne keresne. Ezt tette a nyugati monopóliumok propagandagépezete is. Az Egyesült Arab Köztársaság beavatkozásáról, szíriai fegyveresek beszivárgásáról költött mesét. Ez a mese, csak úgy, mint az Amerika biztonságának veszélyeztetéséről és a kommunista veszélyről szőtt legenda az ENSZ megfigyelők jelentései nyomán szétfoszott, mint a reggeli pára. De ezt az agresszió igazolására szánt fügefalevelet is eldobták Dulles azon kijelentésével: „...ha az ENSZ nem cselekszik úgy, ahogy neki (Dullesnak) tetszik, az Egyesült Államok kész saját fegyveres erőit elküldeni Libanonba.” Ez félreérthetetlen beismerése annak, hogy az Egyesült Államok kész a háborút kibombantani, ahol erre egyetlen mód kínálkozik. Ha viszont nincs más mód, megpróbálja felrakni a háborús propaganda öreg, rég lejárt lemezeit, vagy kimondja félreérthetetlen szándékát. Azt fél elismerni, hogy az angol kormánnyal együtt a nyílt agresszió útján halad, de mindegy, hogy milyen nevet adnak a gyerekeknek.

Közismert dolog, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetét a nyugati imperialisták mindinkább saját támadó politikájuk eszközüvé igyekeznek átforgatni. Az e szervezetbe tömörült országok egy

részére gyakorolt erőszakos nyomással, a Szovjetunió által bevezetett konstruktív javaslatok megtárgyalásának és kedvező határozatok meghozatalának halogatásával igyekeznek agresszív céljaikat valóra váltani. Most nincs idő arra, hogy végigsoroljuk azokat a háború kibombantására és kiterjesztésére irányuló törekvéseket, melyeket a nyugati imperialisták tettek a második világháború óta, csupán néhányat említünk meg: A kínai népi forradalom elfojtására szánt Csang Kai Sek-nek nyújtott dollármilliók és hadianyag. A Koreá ellen viselt, a történelem eddigi legújabb háborús intervenciója. A támadó katonai tömbök (NATO, SEATO, Bagdadi paktum) és az idegen államok területén létesített katonai támaszpontok. A magyarországi ellenforradalom irányítása és aktív támogatása. A nukleáris fegyverekkel végrehajtott sorozatos robbantások és most a közel-keleti agresszió.

És mindezt a kis népek biztonságáról, a béke védelmére irányuló törekvések világos rövid képe. A magyar dolgozók e napokban tartott, az agresszió elleni tiltakozó gyűlései a nemzetközi helyzetnek ilyen felismeréséből merítik erejüket. Ezért alakult szilárd egység a kormány nyilatkozata mellett. Ezért nyilatkozott így a bányász, a gyári munkás, a dolgozó paraszt: „Mi az ellenforradalom idején megismertük az imperialisták igazi szándékait. Közösséget vállalunk a szabadságukért, függetlenségükért harcoló gyarmati népekkel. Munkánkkal teszünk hitet elhatározásunk mellett.”

Kik gyilkolták halomra a védtelen koreai falvak lakosságát. Az amerikai katonák. Ki sértette meg a saját maga által is elismert független Ausztria légiterejét? Az Egyesült Államok. Ki

küldött fegyveres erőket Libanonba és Jordániába? Az Egyesült Államok és Anglia. Kinek a fegyveres erői pusztítják Omán és Algéria népét? Anglia és Franciaország. Igen ők és nem a Szovjetunió, Kína, nem a többi szocialista ország.

Ki tett sorozatos javaslatokat és gyakorlati intézkedéseket a leszerelés megvalósítására? A Szovjetunió vezette szocialista tábor. Ki szüntette meg a nukleáris robbantási kísérleteket? A Szovjetunió. Ki szorgalmazta a kollektív biztonság megerősítését? A Szovjetunió. Ki követeli a vitás kérdések rendezésére a csúcserőtekelet összehívását? A Szovjetunió. Ki akadályozta meg a szuezi intervenciót? A Szovjetunió. Kik azok, akik felemelik tiltakozó szavukat minden háborús törekvéssel szemben? A világ valamennyi békeszerető embere a Szovjetunió vezetésével.

Ez hát a béke, a kis népek függetlenségének védelmére illetve elfojtására irányuló törekvések világos rövid képe. A magyar dolgozók e napokban tartott, az agresszió elleni tiltakozó gyűlései a nemzetközi helyzetnek ilyen felismeréséből merítik erejüket. Ezért alakult szilárd egység a kormány nyilatkozata mellett. Ezért nyilatkozott így a bányász, a gyári munkás, a dolgozó paraszt: „Mi az ellenforradalom idején megismertük az imperialisták igazi szándékait. Közösséget vállalunk a szabadságukért, függetlenségükért harcoló gyarmati népekkel. Munkánkkal teszünk hitet elhatározásunk mellett.”

Felhívás a megye lakosságához!

A Tanácsköztársaság 40. évfordulója ünnepségeinek előkészítésére alakult bizottság felhívással fordul a megye lakosságához, az 1919-es Tanácsköztársaság Veszprém megyei eseményei tárgyi emlékeinek összegyűjtése érdekében.

Kéri mindazokat, akiknek birtokában 19-es emlékek vannak (fényképek, levelek, plakátok, zászlók, stb.), hogy azokat a Veszprém megyei Múzeumnak küldje be, akár ajándék, akár kölcsönként. A bizottság az emléktárgyakból a Tanácsköztársaság kiállítására 40. évfordulóján kiállítást rendez.

Az öreg pályaoőr

Irtai Szabó Béla

2

A vonatkísérők összenéztek. Ismerték az öreget. Évek óta velük járt szakaszra. A sovány, keszeg emberkével sokat évődtek. Ugratták deli szép menyecskekkel és válaszatn el-elmosolyogták magukat.

— Ugyan bátyám! — biztatta Harmath Imre, szemével Faggyasra kacintva — méhek nélkül, hogy akar méhészkedni?

— Hát csak úgy...! — A válasz tömören elzárkózott volt.

— Ugyan, ugyan... — hangzott a hitetlenkedés.

— Nem is rabolom ki őket, mint maguk!

A beszélgetés fonala megszakadt. Csak egy pillanatra. Ki-ki magában gondolkodott.

— ...nekem nem köll a méz, az nem minden! A bogárkák, azok mások! Az igen fájtn dolog, elnézni őket óraszám... — szokatlan volt az a hevülés, ahogy az öreg beszélt. — Nem adnám oda kettejük méheséért... — és a keszeg emberek kissé ostobás önteltségével mosolygott.

Mindannyian hitetlenül nézték.

— Nincs abban köszönet, ha nincs haszon. — Heveskedett Zupás. A szavak pedig fúródtak a lelkebe.

Faggyas az ő öregedő bölcsességével megérzett valamit Juhos szaváiból. Méhész ember volt szívvel és lélekkel. Apjától tanulta még gondozásukat és a szeretet gyermekkorában ült belé, amikor az öreg a méhesben szimatolva leste az üvegkeret mögötti szorgos munkát.

A minap vagy 7 szúrta meg, mert nagy volt a rablás és közibük ment. Még csak nem is szitkozódott. — Látod, látod, most elpusztulsz, te csacsi —

mondta, mikor az egyik szakadt fullánkja kihúzta. Nem egyszer feltűrt ingujában, védőszita nélkül dolgozott.

Juhos János befelénézön meredt ki az ajtón. Talán mást nem is látott a fenséges erdőből, mint az otthoni nagytölgyet.

Zupás titoklesőn meredt az öregre. Valamit mintha hallott volna már a különös bogarászról... Kezdő méhészek mindent akarásával dolgozott. Mindent és egyszerre. Még több családot szaporítani. Sok-sok mézet! Lám ennek a Faggyasnak is huszonöt család van. Könnyen beszél.

Egyszer vándor raft fogott be kasba. Igaz, csunya eset volt. Három napig voltak bedagadva szemei. De megértte. Meg ám. Az lett a nyolcadik család. Néha-néha egy-egy szál deszkát is talált magának. — Jó kaptár deszka... — mondta, és vitte haza.

A vonat emelkedőnek szaladt. Kitértek az erdőből és látszott már a távoli állomás, ahol a pályaoőr leszállt. Önnét úgy gyalogolt vissza, nagyokat koppintva a felálló sínzsegekre... Ez volt a napi munkája tizenhét éve.

Kévs volt az idő. Az öregből Zupás még ki akart szedni valamit. A kezelő, Faggyas Sándor üres tejeskanakát készített az ajtóhoz. Harmath segítette neki. Így volt ez már szokás közöttük.

— Hát csak vigyázzon öreg, nehogy valaki kifüstölje őket! — Zupás szavait élénk figyelme kísérte.

— Hiába keresik akár az egész erdőt is, nem találják — szólt el magát megfedkezve a pályaoőr. — Meg aztán tuggya, messzi is van a patakpart...

Ezt már leszállás közben mondta, mert a vonat tovább indult.

A következő megállónál ők is leszálltak. A barátságos kis őrház kertjében ültek a színes kaptárok. Igyekezni kellett, mert a két vonat között csak pár óra volt.

Azonnal munkához láttak. A felnyitott kaptár födele fölött elmélyedve tanulmányozta a kereteket Faggyas Sándor. Csupas karjain fáradt, virágporos méhek pihentek meg. Nem nyugtalanodott. Némelyiket ujjavégére lépdeltette és feltartotta a magasba. A méhecske zizegve elsuhant. Ez volt az öröm. A méhész mély, nyugodt öröm. Szóltanul dolgozott. Valami belső átéltség művészi igényével vizsgálta sorba a családokat. A művész munkája volt, amit végzett...

Zupás Harmath kapkodóan és idegesen vizsgálódott. Nem volt elmélyült a munkája. Kezein vastag kesztyűkkel, amelyeket gumiszalag szorított kabátja ujjához. Fején, mint egy fantomnak, billegett egy széles nagy védőszita.

Balatoni gondolatok

Te gyémántos fénylap!

Mily tékozlón szóród ismét csillogásod a nap tűzében. Kitértad nagy önmagadat, hogy öledbe vedd a pihenni vágyó embereket. Változó ruhád hol vetekszik az azúrral, hol a smaragdba mélyül. Szolid mélabúval hallgató tükröd megmozdul a szél csókjától és rezes hullámokat kerget hátadon. Mily káprázatos koszorúba ölelnek partjaid! Zsenge nádasid örökké susogón beszélgetni kezdenek. Az öreg Badacsony, mint egy Herkules néz le zordon fejével hajjaidra. Csobánc és Szigliget romjai mosolyognak a tarka utakra. Hol felveri a csöndességet, az önfeléd kacaj...

Nincs benned Sorrentó narancs illata és nem tündököl Capri kék-barlangja vizeidben. Az éjszakát nem tőri át lágy olasz tenor és gitárhang. Nem hasonlít rád a Lagodi-Garda sziklapadja, ahol fehér szmokingban párok ringanak. A francia Riviera is olyan távoli és idegen tőled.

Mégis oly sajátosan hozzántél szívünkhöz...

Azonos és teljesen egy vagy velünk. Nem szánják hullámaid nehéz shonnerek és regatták. Csak karcsú yollék és csillaghajók vitorlái duzzadnak a szélben. Bronzszínű férfiak és nők ülnek a padokon vagy dőlnek el a forró homokban és isszák a fényt, a színt és ragyogásod. A te lényedet.

Sétányaid és ösvényeid rejtő lombjaiból átvilágít a bakfis leánykák színes kartonruhája. Sudár legénykék keresik az első szavakat. Hosszan elnyúló molóid mellé fehér testű kis gőzöskék és fúrge motorosok simulnak szeliden. A parti kővekről horgászbotok nyúlnak mélyedre, hogy a meglibbenő parafa jelére édes izgalommal elrabolják halaidat.

Mást jelent a mi füllünknek Siófok, Lelle és Füred, mint Abázia, Luzern és Venezia. Mégis öröm számunkra, ha üdülőinkben és strandjainkon egyre több idegen beszédet vélünk hallani. Bár kicsiny ország vagyunk, de vendégszerető. Egyenrangúak a többi nemzetekkel, csöppnyit sem alábbvalók másoknál. Megosszuk szívesen hazánk szépségeit vendégeinkkel, akik bennünket meglátogatni jószívvel jönnek. A flamand festőnek csakúgy örülünk, mint az urali acélöntőnek, a Sorbonne diákjának éppúgy, mint az argentin üzletembernek. Megmutatjuk Tihanyt, melynek riadó leánya leszállva, egybefogja a vendéglátás pár napjára az emberi élet tiszta értelmét és értékét.

Köszöntünk Balaton. Hisz kacagó emberek önfelédten merítik izzadó testüket hús hajjaidba. Varázslattal megigézel tisztes apákat, akik fiaikkal újból homokvárat építenek. Visszaadva megegyeszer a gyermekkor szép emlékeit.

Köszöntünk az ember nevében, aki téged még szebbé tesz. Hogy éked és gyöngyöd vert-arany ötvözetbe kerüljön. Lásd ezidén már Helikon és Badacsony expressz vonatok viharoznak el villáid mellett. Ablakajkban fehér ruhákban férfiak és nők integetnek az elmaradóknak. Művészi érzékkel kiművelt emberek és kormányzati szervek tervezik jövődet. Nincs messze az idő, amikor zöldre festett Diesel mozdonyok suhannak el vonatjakkal szemünk előtt. Partvédelmet kapsz, ahol az szükséges, hogy tested el ne formátlanodjon. Természeti rezervátumokban őrizzük meg ritka szép valóságodat.

Szeret téged ez az ország. S mélyen magáénak vall népünk. Tárd ki még jobban szépségedet a bányászoknak. Nyújts kehelnyit nektárt az elfáradt szívűeknek pincédből. Hogy arany-sárgájától feloldódjon a szó és közvetlenné tegye a találkozást. Mikor pedig biborszínben távozik a nap, ne vond vissza az üdülők örömeit. A pihenésben fáradt testeket omlaszd lábaidhoz, hogy csodálják meg csillagjaid fényét. A holdat, amint fél sarlójával fürdik a csendes vízben.

Csak amikor már megtelt a szívünk örömmel, nyújtsd át őket az éjszakának...

— ó a. —

Ahogy a hármas kaptár fedelét leengedte, szinte maréknyi méhecske szorult a deszkák közé.

— Vagytok elegen, — mondta és nem bántotta füllét a méhtorok töréstől rostogó hangja. Gyorsan végzett. Kevesebb is volt munkája, mint Faggyasnak. Átment az ő kaptáraihoz.

— Na Sanyi bátyám, hogy állunk, hogy állunk?

— Szépen hordanak. Meg vagyok elégedve. — felelte Faggyas és hosszúnyú fejével söpörte tisztára a kaptár alját. A két kaptár között kikapott keretekben aránylóan gyöngyözött a sárga lépes-méz.

— Hallja, az öreg Juhos bizony bele-tette a fülembe a bogarat. Biztosan vannak vadméhei. Pedig a házatáján kell, hogy legyenek... — váltotta át a beszédet a lényegre.

Faggyast nem bántották ilyen gondolatok. Ő dolgozott tovább.

— Mi lenne, ha megkeresnének, Sanyi bátyám. Annak a patak mellett kell lenni. Végignézniük minden fát.

— Nem érdemes keresgetni, élve úgy sem lehet kiszedni semmit.

— Lefojtanánk őket!

— Ezt egy méhész nem teszi meg! — Faggyas szavai dermesztően idegenül jutottak Zupás füleibe.

— Majd akkor én... — gondolta magában.

Ezután került Zupást. Egyszer szolgálatba vele kellett utazni. Harmath arcán elégedett öröm csillogott.

— Megtaláltam ám! — kezdte...

— Mit? — kérdezte Faggyas Sándor elfeledkezve Juhos János méhetéről.

(Folytatjuk.)